

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto 27.01.2025 § 4

§ 4

Valtuustoaloite vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen (Kh-Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Pulkkinen Jyrki

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Kaisa Alaviirin ym. 20.5.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijä lisäsi selostusosan loppuun seuraavan lauseen:

”Jatkovalmistelussa tehdään kysely myös vahtimestareille.”

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto:
Esittelijän kokouksessa tarkistama ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustoaloitteen sisältö

Kaisa Alaviiri sekä 26 muuta valtuutettua ovat esittäneet 20.5.2024 päivätyn aloitteen Valtuustoaloite vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen.

Aloitteessa tuodaan esiin, että vahtimestaripalveluiden siirtäminen takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen on perusteltua useista syistä, jotka korostavat vahtimestarien merkittävää roolia kouluuyhteisössä ja heidän vaikutustaan koulun arkipäivän sujuvuuteen.

1. Kiinteä osa kouluuyhteisöä: Vahtimestari on olennainen osa kouluuyhteisöä. Hänen työnsä ei rajoitu pelkästään tilojen ylläpitoon, vaan hän on päivittäisessä vuorovaikutuksessa oppilaiden, henkilökunnan ja vierailijoiden kanssa. Tämä vuorovaikutus edistää yhteisöllisyyttä ja turvallisuudentunnetta koulussa.

2. Tukee kasvatustehtävää: Vahtimestarit osallistuvat omalta osaltaan koulun kasvatustehtävään. He toimivat esimerkkinä oppilaille, tukevat koulun sääntöjen noudattamista ja auttavat ylläpitämään järjestystä ja

turvallisuutta. Tämä kasvatuksellinen ulottuvuus korostaa vahtimestarien merkitystä koulun pedagogisessa ympäristössä.

3. Asiakaspalvelu ja ohjaus: Vahtimestarit vastaavat koulun asiakaspalvelusta, opastaen ja ohjaten sekä vierailijoita että koulun henkilökuntaa ja oppilaita. Tämä tehtävä vaatii jatkuvaa yhteydenpitoa koulun rehtorin ja muun henkilökunnan kanssa, jotta koulun toimintaa voidaan kehittää ja parantaa.

4. Turvallisuus ja järjestys: Vahtimestarit vastaavat koulun turvallisuudesta ja järjestyksestä. He valvovat tilojen turvallisuutta, hallinnoivat avaimia ja ilmoittavat puutteista rehtorille tai rehtorin nimeämälle taholle. Tämä rooli on kriittinen koulun turvallisuuspolitiikan toteuttamisessa.

5. Tekninen tuki ja ylläpito: Vahtimestarit huolehtivat AV-laitteiden ja muiden perusopetusvälineiden toimivuudesta. Heidän tekninen tukensa on välttämätöntä opetuksen sujuvuuden kannalta, ja he toimivat usein linkkinä teknisten ongelmien ja niiden ratkaisijoiden välillä.

6. Avustavat toimistotehtävät: Vahtimestarit tekevät myös erilaisia avustavia toimistotehtäviä, jotka tukevat koulun hallinnollisia prosesseja. Tämä monipuolinen työnkuva edellyttää läheistä yhteistyötä koulun johdon kanssa, ja vahtimestarien hallinnollinen tuki on tärkeää koulun päivittäisen toiminnan kannalta.

7. Palo- ja pelastustoimet: Vahtimestarit osallistuvat koulun palo- ja pelastustoimiin sekä muihin rehtorin määrittelemiä tärkeisiin toiminnallisiin kokouksiin. Heidän roolinsa hätätilanteiden hallinnassa ja turvallisuusprotokollien noudattamisessa on keskeinen.

Vahtimestarien siirtäminen takaisin sivistystoimen alaisuuteen ja rehtoreiden alaisiksi vahvistaisi heidän sidostaan koulu yhteisöön, parantaisi yhteistyötä ja edistäisi koulun toiminnan sujuvuutta. Tämä muutos tukisi vahtimestarien kykyä toteuttaa tehtäviään tehokkaammin ja vastata koulu yhteisön tarpeisiin kokonaisvaltaisesti.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Koulujen vahtimestarit keskitettiin 1.8.2012 silloiseen liikelaitokseen. Perusteena keskittämislle oli vahtimestareiden työn tehostaminen, tehtäväkuvien yhtenäistäminen eri kohteissa, vahtimestareiden liittyminen kiinteistöjen ylläpidosta vastaaviin kohdetyöryhmiin, esihenkilötyön selkeyttäminen ja vahtimestareiden tasalaatuisen osaamisen varmistaminen. Keskittämisessä huomioitiin erityisesti koulujen tarpeet ja niiden toteuttaminen palvelusopimusten laadinnalla. Voidaan todeta, että tuolloin keskittämislle asetetut tavoitteet ovat täyttyneet ja toiminta on harmonisoitunut.

Koulujen vahtimestari-, aula- ja turvallisuuspalveluiden järjestäminen on sovittu palvelusopimuksella järjestettävään keskitetysti Tilapalvelut -liikelaitoksessa (tuottaja). Palvelua tuotetaan kasvun ja oppimisen toimialan (tilaaja) määrittelemissä kohteissa kahtena, kolmena tai viitenä päivänä viikossa.

Koulukohtaiset päivätarpeet tarkastetaan yhteistyössä aina keväisin seuraavalle lukuvuodelle. Palvelusopimuksen liitteenä on palvelukuvaus, johon on kirjattu vahtimestareiden tehtävät. Palvelukuvaus on päivitetty viimeksi Tilapalvelut-liikelaitoksen ja kasvun ja oppimisen toimialan

yhteistyössä keväällä 2023. Tätä palvelukuvausta voidaan päivittää aina tarvittaessa ja tilanteiden muuttuessa.

Vahtimestarit ovat kohteissa osa kiinteistöjen ylläpidon tiimiä. Tiimiin kuuluu laitoshuoltajat, kiinteistöhoitajat ja vahtimestarit. Vahtimestarit tekevät yhteistyötä myös kunnossapidon asiantuntijoiden kanssa ja ovat merkittävässä roolissa kiinteistöhoitajien kanssa kunnossapidon töiden tuntemisessa, kun kohteisiin tulee ulkopuolisia palveluntuottajia tekemään korjauksia. Tarkoituksena on lisätä tätä yhteistyötä edelleen ja hyödyntää valvovia silmiä kohteissa.

Vahtimestareiden ja laitoshuoltajien esihenkilöinä toimivat samat esihenkilöt, jotka ovat osa Tilapalveluiden alueellista organisaatiota, jota alueellaan johtaa aluepäällikkö.

Vahtimestarit osallistuvat kohteissa myös koulujen kasvatukselliseen tehtävään samoin kuin laitoshuoltajat.

Vahtimestarit toteuttavat palvelusopimusten töiden lisäksi teknisluontoisia toimia, kuten turvallisuuteen, avainhallintaan ja kiinteistöhoitoon liittyviä tehtäviä, jotka edellyttävät yhteydenpitoa Tilapalvelut-liikelaitoksen kanssa. Näiden tehtävien osalta vahtimestareiden sijoittaminen Tilapalvelut-liikelaitokseen on perusteltua.

Tilapalvelut-liikelaitoksen alaisuudessa työskentelevien henkilöiden sisäinen kierto mahdollistaa heidän siirtymisensä tehtävästä toiseen. Sisäistä kiertoa olisi vaikeampaa toteuttaa, jos vahtimestaripalvelut sijoittuisivat toiselle toimialalle. Vahtimestareiden ja koko palvelutuotannon työkykyjohtamisen kannalta toimiva tehtäväkierto on merkityksellinen. Työssä jaksamisen merkitys korostuu tulevaisuudessa palvelutuotannon ikärakenteesta johtuen ja ensiarvoisen tärkeää, että tarvittaessa pystytään tarjoamaan laitoshuoltajille ja kiinteistöhoitajille fyysisesti kevyempää työtä vahtimestarin roolissa, mikäli henkilöiden osaaminen ja motivaation mahdollistaa.

Osa vahtimestareiden koulujen tehtävistä ei ole kokopäivästä työtä, jolloin vahtimestarin tehtävien lisäksi henkilö voi halutessaan hoitaa myös muita Tilapalvelut-liikelaitoksen tarjoamia palveluita, esimerkiksi laitoshuoltajan tehtäviä. Tämä on kaupungille kustannustehokasta ja työntekijälle eduksi, kun työntekijälle voidaan tarjota kokopäiväistä työtä. Osa-aikaisen työvoiman saatavuus on myös vaikeaa.

Tilapalveluilla on hyvät edellytykset laajempien resurssien kautta vahtimestareiden sijaistusten kuin myös tilaajan esittämien palvelumitoitusten muutosten hoitoon kuin yksittäisellä rehtorilla.

Vahtimestarit ovat oleellinen osa kiinteistöjen turvallisuutta. Vahtimestarit vastaavat päivittäisestä kohteiden kameravalvonnan seuraamisesta ja he myös seuraavat kiinteistön turvallisuutta sekä koulussa olevien turvallisuutta. Heillä on suora yhteys Tilapalvelujen eri alojen turvallisuusasiantuntijoihin ja he tietävät osana organisaatiota keneen tulee olla yhteydessä. Palo- ja pelastustoimen kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää henkilö- ja kiinteistöturvallisuuden kannalta. Vahtimestareille järjestetään keskitettyjä koulutustilaisuuksia koulutyön sen salliessa. Pääsääntöisesti hyödynnetään loma-ajankohtia tähän.

Tilapalvelut liikelaitoksen näkökulmasta tarkasteltuna vahtimestarityön ja muiden liikelaitoksen tuottamien palveluiden synergia on niin suuri, ettei

sijoittumisen jatkotarkastelulle ole tarvetta. Keskitetystä mallista on selkeä hyöty vahtimestareiden työhyvinvoinnin, toiminnan tehokkuuden ja työn hallinnan, kiinteistöjen turvallisuuden ja kiinteistöjen ylläpidon osalta. Yhteisellä palveluverkon esihenkilöorganisaatiolla pystytään vastamaan parhaiten arjen haasteisiin ja saadaan esimerkiksi sijaisuusjärjestelyt sujuviksi tehtäviä priorisoimalla ja eri roolien ristiin työskentelyllä.

Kiinteistöihin liittyvien tehtävien osuus palvelukuvauksesta on merkittävä ja vahtimestarien poistuminen aiheuttaisi uuden rekrytointitarpeen palvelutuotantoon. Uusien tarvittavien vakanssien lukumäärä olisi suuruusluokkaa 6-8 kiertävää turvallisuusasioihin liittyvää tehtävää.

Mikäli paluusta hajautettuun malliin päätetään kuitenkin laatia jatkoselvitys, tulee selvitys toteuttaa ulkopuolisen konsultin työnä laaja-alaisesti kaikki Espoon tarpeet ja vaikutukset huomioiden. Jatkovalmistelussa tehdään kysely myös vahtimestareille.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 172

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Kaisa Alaviirin sekä 26 muun valtuutetun 20.5.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen.

Käsittely

Kling teki Wallsin, Vanhasen ja Kosken kannattamana seuraavan palautusehdotuksen:

”Lautakunta palauttaa vastauksen uudelleen valmisteltavaksi. Lautakunta toivoo, että uudessa vastauksessa otetaan selkeämmin kantaa aloitteessa esille nostettuihin vahtimestaripalveluita koskeviin koulun toiminnan kannalta tärkeisiin asioihin. Lisäksi lautakunta toivoo tietoa siitä, kuinka paljon vahtimestaripalveluiden kustannuksissa voidaan säästää, jos rehtoreista tulee vahtimestareiden esihenkilöitä. Lautakunta toivoo myös, että myös Espoon vammaisneuvostolta pyydetään lausunto koskien eri tavoin toimintarajoitteisten (mm. liikunta- ja aistivammaisten) näkemykset vahtimestaripalveluiden nykytilanteesta sekä samoin vammaisvaikutusten arviointi tulisivat myös huomioiduksi lausunnossa.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Klingin palautusehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:
Päätöksen palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 11.12.2024 § 224

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Kaisa Alaviirin sekä 26 muun valtuutetun 20.5.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen.

Käsittely

Esittelijän selostusosaan tekemä muutos on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Nämnden Svenska rum 12.12.2024 § 102

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen om Kaisa Alaviiris och 26 andra fullmäktigeledamöters motion 20.5.2024 om att flytta vaktmästartjänsterna tillbaka till sektorn för fostran och lärande samt underställt rektorerna.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite vahtimestaripalveluiden siirtäminen takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen
- Espoon vammaisneuvoston lausunto valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluista
- Nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluista
- Utlåtande om motion om att flytta vaktmästartjänsterna tillbaka till sektorn för fostran och lärande samt underställt rektorerna
- Lausunto valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen
- Lausunto valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen (palautettu 25.9.2024)

Tiedoksi